I

(Ανακοινώσεις)

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ, ΣΥΝΕΛΘΟΝΤΩΝ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 29ης Μαΐου 1990

σχετικά με την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας

(90/C 157/01)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ, ΣΥΝΕΛΘΟΝΤΕΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ,

Έχοντας υπόψη:

τις συνθήκες για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (1),

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (2),

Εκτιμώντας:

ότι η καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας εντάσσεται στο γενικό πλαίσιο της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων· ότι η κοινή Διακήρυξη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 5ης Απριλίου 1977 (3) αποδεικνύει την πρωταρχική σημασία που αποδίδουν τα κοινοτικά όργανα στο σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων·

ότι στην Ενιαία Πράξη τα κράτη μέλη τόνισαν την ανάγκη να προωθήσουν από κοινού τη δημοκρατία με βάση τα θεμελιώδη δικαιώματα που αναγνωρίζονται από τα Συντάγματα και τους νόμους των κρατών μελών, τη Σύμβαση για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών και τον Ευρωπαϊκό κοινωνικό χάρτη, και ιδίως την ελευθερία, την ισότητα και την κοινωνική δικαιοσύνη·

ότι στο ψήφισμά του της 16ης Ιουλίου 1985 σχετικά με τις κατευθύνσεις μιας κοινοτικής μεταναστευτικής πολιτικής (4), το Συμβούλιο τόνισε ότι, με στόχο την αρμονική συμβίωση των υπηκόων των κρατών μελών και των διακινούμενων εργαζομένων καθώς και των οικογενειών τους, θα πρέπει να αναληφθούν, σε κοινοτικό, εθνικό και τοπικό επίπεδο, πρωτοβουλίες για την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση·

ότι στο ψήφισμά του της 16ης Ιανουαρίου 1986 (5), το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, λαμβάνοντας γνώση των συστάσεων που περιέχονται στην έκθεση της επιτροπής έρευνας για την άνοδο του ρατσισμού και του φασισμού στην Ευρώπη, κάλεσε την Επιτροπή, το Συμβούλιο, τα άλλα κοινοτικά όργανα, τις κοινοβουλευτικές επιτροπές, το Προεδρείο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου καθώς και τις κυβερνήσεις και τα Κοινοβούλια των κρατών μελών να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για την υλοποίησή τους·

ότι, στις 11 Ιουνίου 1986, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, οι αντιπρόσωποι των κρατών μελών συνελθόντες στα πλαίσια του Συμβουλίου και η Επιτροπή, ενέκριναν, διαπιστώνοντας την ύπαρξη και την αύξηση ξενόφοβων απόψεων, κινημάτων και πράξεων βίας μέσα στην Κοινότητα, που συχνά στρέφονται κατά των μεταναστών, μια διακήρυξη κατά του ρατσισμού και της ξενοφοβίας (6), με την οποία καταδικάζουν διαρρήδην όλες τις εκδηλώσεις μισαλλοδοξίας, εχθρότητας και χρησιμοποίησης βίας έναντι ενός ατόμου ή ομάδας ατόμων για λόγους φυλετικών, θρησκευτικών, πολιτιστικών, κοινωνικών ή εθνικών διαφορών και κρίνουν απαραίτητη τη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για την εξασφάλιση της πραγματοποίησης της κοινής τους βούλησης να εγγυηθούν την ακεραιότητα της προσωπικότητας και της αξιοπρέπειας κάθε μέλους της κοινωνίας και να αρνηθούν κάθε μορφή διακρίσεων έναντι των αλλοδαπών·

ότι εναπόκειται στα θεσμικά όργανα των Κοινοτήτων και στις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, στα πλαίσια των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή του παρόντος ψηφίσματος,

(1) ΕΕ αριθ. C 69 της 20. 3. 1989, σ. 43.
(2) ΕΕ αριθ. C 23 της 30. 1. 1989, σ. 33.
(3) ΕΕ αριθ. C 103 της 27. 4. 1977, σ. 1.
(4) ΕΕ αριθ. C 186 της 26. 7. 1985, σ. 3.
(5) ΕΕ αριθ. C 36 της 17. 7. 1986, σ. 142.
(6) ΕΕ αριθ. C 158 της 25. 6. 1986, σ. 1.

1. ΣΗΜΕΙΩΝΟΥΝ την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας, που αφορά την εφαρμογή της δήλωσης των θεσμικών οργάνων της 11ης Ιουνίου 1986 κατά του ρατσισμού και της ξενοφοβίας, και αποσκοπεί στην προστασία, σ' αυτόν τον τομέα, όλων των προσώπων που βρίσκονται στο έδαφος της Κοινότητας.

2. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ότι μέτρα σε νομοθετικό ή θεσμικό επίπεδο, όπως τα ακόλουθα, μπορούν να αποτρέψουν τις πράξεις που κίνητρά τους είναι ο ρατσισμός και η ξενοφοβία:

α) η κύρωση από τα κράτη που δεν το έχουν πράξει ακόμη, των διεθνών πράξεων που συμβάλλουν στην καταπολέμηση κάθε μορφής φυλετικής διάκρισης·

β) η αναγνώριση από τα κράτη μέλη που δεν το έχουν κάνει ακόμη, των ατομικών προσφυγών που προβλέπονται:

— από το άρθρο 25 της Ευρωπαϊκής συμβάσεως για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών και

— από το άρθρο 14 της Διεθνούς συμβάσεως περί καταργήσεως πάσης μορφής φυλετικών διακρίσεων,

η κύρωση, εάν είναι αναγκαίο, του Προαιρετικού πρωτοκόλλου του Διεθνούς συμφώνου περί ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων·

γ) η σταθερή εφαρμογή νόμων για την πρόληψη ή την καταστολή πράξεων που αποτελούν έκφραση φυλετικών διακρίσεων και ξενοφοβίας και η προετοιμασία παρομοίων νόμων από τα κράτη που δεν το έχουν κάνει ακόμη·

δ) η καταβολή προσπαθειών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, για την αρμονική ένταξη των διαφορετικών κοινοτήτων καθώς και ενδεχομένως η προώθηση εθνικών διαδικασιών μεσολάβησης·

ε) η αναγνώριση στις οργανώσεις που ενδιαφέρονται για τον αγώνα κατά του ρατσισμού και της ξενοφοβίας, του δικαιώματος να παρίστανται ως διάδικοι ή να ενισχύουν δικαστικές ενέργειες, εφόσον αυτό δεν αντιβαίνει προς την έννομο τάξη του οικείου κράτους·

στ) η ανάπτυξη δικαστικής αρωγής που θα παρέχεται σύμφωνα με τους κανόνες του κοινού δικαίου που ισχύουν στο οικείο κράτος ώστε οι ενδιαφερόμενοι να είναι σε θέση να προασπίζουν τα δικαιώματά τους·

ζ) η υπογράμμιση της σημασίας λήψης ουσιαστικών μέτρων για την αντιμετώπιση των πιθανών συνεπειών που μπορούν να έχουν για τα παιδιά πράξεις φυλετικών διακρίσεων, ρατσισμού και ξενοφοβίας.

3. ΚΑΛΟΥΝ τα κράτη μέλη να εγκρίνουν τα μέτρα τα οποία θεωρούν κατάλληλα, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στα αναφερόμενα στο σημείο 2.

4. ΘΕΩΡΟΥΝ ότι είναι αναγκαίο, για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας, να δοθεί προτεραιότητα στην εφαρμογή μιας αποτελεσματικής πολιτικής πρόληψης στον τομέα της εκπαίδευσης και της πληροφόρησης· για το σκοπό αυτό:

α) όσον αφορά την πληροφόρηση:

i) σημειώνουν ότι η Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 4 της συνθήκης ΕΟΚ:

— θα πραγματοποιήσει έρευνα συγκριτικού δικαίου σχετικά με τα διάφορα νομικά μέσα που θέσπισαν τα διάφορα κράτη μέλη για την καταπολέμηση κάθε μορφής φυλετικών διακρίσεων, ρατσισμού, ξενοφοβίας και υποδαυλίσεως του μίσους και της φυλετικής βίας,

— θα συμβάλει στη βελτίωση της διάδοσης της πληροφόρησης για τα νομικά αυτά μέσα,

— θα προωθήσει τις δημοσκοπικές μελέτες σχετικά με την αντίληψη περί δημοκρατικών αξιών και με την κατάσταση των σχέσεων μεταξύ των διαφόρων κοινοτήτων που διαβιούν στην Ευρώπη,

ii) καλούν τα κράτη μέλη:

— να εφιστήσουν την προσοχή στο ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης στην εξάλειψη των φυλετικών προκαταλήψεων και στην προαγωγή αρμονικών σχέσεων ανάμεσα στις διάφορες κοινότητες που διαβιούν στην Ευρώπη· να ενθαρρύνουν τον προβληματισμό σχετικά με τη θέση της πληροφόρησης έναντι των φαινομένων βίας και ιδίως φυλετικής βίας·

β) όσον αφορά την εκπαίδευση και τη νεότητα:

i) αναμένουν ότι οι πρωτοβουλίες που ελήφθησαν για:

— να προωθηθεί η ευρωπαϊκή διάσταση στον τομέα της εκπαίδευσης, προσαρμοσμένη στις ειδικές συνθήκες που επικρατούν σε κάθε κράτος μέλος, ώστε να αναπτυχθεί στους νέους το αίσθημα της ευθύνης του πολίτη και η προσήλωση στις αξίες του πλουραλισμού και της ανοχής,

— να προωθηθούν τα προγράμματα ανταλλαγών νέων ως μέσο για να ευνοηθεί η ανοχή και η κατανόηση,

— να αναπτυχθεί σε βάθος η υφισταμένη κοινοτική συνεργασία που θα αποβλέπει στη βελτίωση της σχολικής εκπαίδευσης των παιδιών των μεταναστών,

θα συμβάλουν, μεταξύ άλλων, ουσιαστικά στη μείωση της ξενοφοβίας και στην προώθηση και ενθάρρυνση της ανοχής και αμοιβαίας κατανόησης,

ii) υπενθυμίζουν τη δράση που έχει ήδη αναληφθεί σ'αυτά τα πλαίσια:

— ψήφισμα του Συμβουλίου και των Υπουργών Παιδείας που συνήλθαν στα πλαίσια του Συμβουλίου, της 24ης Μαΐου 1988, για την ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση [1],

— απόφαση 88/348/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 16ης Ιουνίου 1988 σχετικά με την έγκριση προγράμματος δράσης για την προώθηση των ανταλλαγών νέων μέσα στην Κοινότητα — Πρόγραμμα «Νεολαία για την Ευρώπη» [2],

[1] ΕΕ αριθ. C 177 της 6. 7. 1988, σ. 5.
[2] ΕΕ αριθ. L 158 της 25. 6. 1988, σ. 42.

— οδηγία 77/486/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 25ης Ιουλίου 1977 περί της εκπαιδεύσεως των τέκνων των διακινούμενων εργαζομένων [1],

— δράσεις που αφορούν την προώθηση της διδασκαλίας ομιλουμένων γλωσσών, δράσεις που αφορούν τη σχολική φοίτηση των τέκνων των διακινούμενων εργαζομένων και κοινοτικά μέτρα υπέρ των γλωσσών και των πολιτισμών καταγωγής τους,

iii) καλούν τα κράτη μέλη:

— να προωθήσουν την πολιτική και επαγγελματική αγωγή των εκπαιδευτικών, κυρίως στις ζώνες με υψηλό ποσοστό μεταναστών για να τους γνωρίσουν τα χαρακτηριστικά των διαφόρων πολιτισμών των χωρών καταγωγής των μαθητών και σπουδαστών τους,

— να προωθήσουν τη γνώση των γλωσσών και των πολιτισμών των χωρών καταγωγής των μεταναστών,

5. ΤΟΝΙΖΟΥΝ τη σημασία όλων των μορφών της κατάλληλης συνεργασίας της Κοινότητας με το Συμβούλιο της Ευρώπης.

6. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΥΝ τη σπουδαιότητα της δράσης, και τις πρωτοβουλίες που έχουν υποστηρίξει τα Ηνωμένα Έθνη στον τομέα της καταπολέμησης των φυλετικών διακρίσεων.

[1] ΕΕ αριθ. L 199 της 6. 8. 1977, σ. 32.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 29ης Μαΐου 1990

για την προστασία της αξιοπρέπειας των γυναικών και των ανδρών στην εργασία

(90/C 157/02)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας,

Εκτιμώντας:

ότι η ανεπιθύμητη συμπεριφορά σεξουαλικής φύσεως ή οποιαδήποτε άλλη συμπεριφορά βασιζόμενη στη διαφορά φύλου, η οποία θίγει την αξιοπρέπεια ανδρών ή γυναικών στην εργασία, ιδίως εκ μέρους ανωτέρων και ομοιοβάθμων, είναι απαράδεκτη και μπορεί, σε ορισμένες περιπτώσεις, να είναι αντίθετη προς την αρχή της ίσης μεταχείρισης κατά την έννοια των άρθρων 3, 4 και 5 της οδηγίας 76/207/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 9ης Φεβρουαρίου 1976 περί της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως ανδρών και γυναικών όσον αφορά την πρόσβαση σε απασχόληση, την επαγγελματική εκπαίδευση και προώθηση και τις συνθήκες εργασίας [1], άποψη η οποία στηρίζεται και στη νομολογία μερικών κρατών μελών·

ότι σύμφωνα με τη Σύσταση που εξέδωσε το Συμβούλιο στις 13 Δεκεμβρίου 1984 σχετικά με την προώθηση θετικών δράσεων υπέρ των γυναικών [2], πολλά κράτη μέλη έχουν λάβει ποικίλα μέτρα θετικών δράσεων και έχουν αναλάβει δράσεις με στόχο, μεταξύ άλλων, τον σεβασμό της αξιοπρέπειας των γυναικών στον χώρο εργασίας·

ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με το ψήφισμά του της 11ης Ιουνίου 1986 για την άσκηση βίας κατά των γυναικών [3], έχει καλέσει τις εθνικές αρχές να επιδιώξουν να δώσουν ένα νομικό ορισμό των παρενοχλήσεων σεξουαλικής φύσεως και έχει καλέσει τις εθνικές κυβερνήσεις, τις επιτροπές ίσων ευκαιριών και τις συνδικαλιστικές οργανώσεις να διεξαγάγουν συντονισμένες ενημερωτικές εκστρατείες για να επιτευχθεί κατάλληλη συνειδητοποίηση των ατομικών δικαιωμάτων όλων των μελών του εργατικού δυναμικού·

ότι το Συμβούλιο επιθυμεί ιδιαίτερα να λάβει υπόψη του τη μελέτη η οποία διαπίστωσε ότι οι παρενοχλήσεις σεξουαλικής φύσεως αποτελούν σοβαρό πρόβλημα για πολλές εργαζόμενες γυναίκες στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα και ότι αποτελούν εμπόδιο για την ένταξη των γυναικών στην εγορά εργασίας κατά τον πρέποντα τρόπο [4]·

ότι η Συμβουλευτική Επιτροπή Ίσων Ευκαιριών μεταξύ Γυναικών και Ανδρών, σε γνώμη που διατυπώθηκε στις 20 Ιουνίου 1988, συνέστησε ομόφωνα να εκδοθούν Σύσταση και Κώδικας Συμπεριφοράς σχετικά με τις παρενοχλήσεις σεξουαλικής φύσεως στο χώρο εργασίας, που να αφορούν τις παρενοχλήσεις και των δύο φύλων,

1. ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΕΙ ότι η συμπεριφορά σεξουαλικής φύσεως ή οποιαδήποτε άλλη συμπεριφορά βασιζόμενη στη διαφορά φύλου, η οποία θίγει την αξιοπρέπεια γυναικών και ανδρών στην εργασία περιλαμβανομένης και της συμπεριφοράς εκ μέρους ανωτέρων και ομοιοβάθμων, αποτελεί ανεπίτρεπτη προσβολή της αξιοπρέπειας των εργαζομένων ή μαθητευομένων και είναι απαράδεκτη εάν:

[1] ΕΕ αριθ. L 39 της 14. 2. 1976, σ. 40.

[2] ΕΕ αριθ. L 331 της 19. 12. 1984, σ. 34.

[3] ΕΕ αριθ. C 176 της 14. 7. 1986, σ. 79.

[4] Η αξιοπρέπεια των γυναικών στην εργασία, έκθεση για το πρόβλημα των σεξουαλικής φύσεως παρενοχλήσεων στα κράτη μέλη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Οκτώβριος 1987, (Γραφείο Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ISBN 92-825-8764-9).